

Dret del treball I**2013/2014**

Codi: 100489

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500258 Relacions laborals	FB	1	2

Professor de contacte

Nom: Ricardo Esteban Legarreta

Correu electrònic: Ricardo.Esteban@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Als efectes d'un adequat seguiment de Dret del Treball I, és de gran interès un bon coneixement i comprensió, per part de l'alumnat, de les institucions bàsiques objecte del programa de Dret Civil i Dret Constitucional. Alhora, el seguiment de la disciplina comporta l'aprofundiment adequat de les matèries previstes a Història del Dret i de les institucions, integrada a la primera part del curs acadèmic

Objectius

Dret del Treball I és una assignatura que s'imparteix al segon quadrimestre del primer any de carrera. Es tracta d'una assignatura que serveix per tal que l'alumne adquireixi nocions bàsiques una matèria -El Dret del treball en sentit ampli-- essencial dins el grau. Així, el Dret del Treball I té la utilitat acadèmica d'encetar els grans temes que després seran desenvolupat en les diverses assignatures a càrrec de la unitat de Dret del Treball i de la Seguretat Social. En aquest sentit, Dret del Treball I és la base a partir de la qual es desenvoluparà, d'una banda, Dret del Treball II i III; i d'una altra, Dret Sindical. A més a més, aquesta aportació formativa tindrà incidència en altres assignatures pertanyents a l'àmbit general del Dret del Treball.

Des de la perspectiva formativa, Dret del Treball I pretén de l'estudiant l'assoliment de diversos objectius entre els quals destaquen particularment:

- Identificar l'objecte, les fonts i els principis del Dret del Treball.
- Diferenciar entre els diversos subjectes que interactuen en l'àmbit del Dret del treball.
- Identificar el dret de la llibertat sindical, el seu àmbit subjectiu i seves manifestacions així com el dret d'associació empresarial.

Competències

Relacions laborals

- Reconèixer les qüestions laborals i de la seguretat social i aplicar la legislació i els criteris jurisprudencials als supòsits que es presentin a la pràctica.
- Contextualitzar els esdeveniments socials des d'un punt de vista global (geogràfic, històric, econòmic, ecològic, sociopolític o cultural).
- Convèncer els altres del punt de vista propi.
- Identificar les bases de les principals àrees de relació jurídica i d'organització en el camp del treball humà.

- Identificar, analitzar i resoldre els problemes i les situacions complexes des d'una perspectiva interdisciplinària (econòmica, històrica, jurídica, psicològica, sociològica).
- Organitzar i gestionar la planificació del temps.
- Redactar i formalitzar informes i escrits.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els conceptes de treballador, empresari, sindicat i patronal. Resoldre els problemes presentats en els casos pràctics.
2. Analitzar i resoldre les qüestions laborals, aplicant la legislació i els criteris jurisprudencials.
3. Analitzar les diferències entre la legislació del treball i el dret del treball. Resoldre les qüestions sorgides en el desenvolupament del sindicalisme.
4. Convèncer els altres del punt de vista propi.
5. Descriure els pressupòsits ideològics de la legislació i el dret del treball.
6. Identificar les fonts del dret del treball.
7. Organitzar i gestionar la planificació del temps.
8. Redactar i formalitzar informes i escrits.
9. Relacionar els antecedents preliberals de la normativa laboral amb l'intervencionisme en les relacions de treball.
10. Treballar de manera autònoma.
11. Treballar en equip.

Continguts

LLIÇÓ 1

CONCEPTE, FUNCIO I OBJECTE DEL DRET DEL TREBALL

1. Concepte i contingut del Dret del Treball
2. Delimitació de l'objecte de regulació del Dret del Treball
 - 2.1 Pressupòsits substantius: voluntarietat, alienitat, subordinació i retribució salarial
 - 2.2 Pressupòsits adjectius: exclusions i inclusions
3. Supòsits afins
 - 3.1 El treball autònom: concepte i tipologia
 - 3.2. Contractes utilitzats en el treball autònom: execució d'obra i prestació de serveis
 - 3.3 Altres supòsits afins: especial referència a les beques formatives.

LLIÇÓ 2

FONTS ESTATALS

1. Fonts del Dret del Treball
2. Constitució espanyola i Dret del Treball
 - 2.1 Constitucionalització dels drets laborals
 - 2.2 Contingut laboral de la Constitució de 1978: sistematització i garanties
 - 2.3 Drets fonamentals de la persona i Dret del Treball

2.4 Repartiment competencial entre Estat i Comunitats Autònomes

3. Les lleis

4. Normes reglamentàries

LLIÇÓ 3

FONTS PROFESSIONALS, SUPLETÒRIES I INDIRECTES

1. El conveni col·lectiu

2. El costum laboral

3. La jurisprudència

4. El poder de direcció de l'empresari com a element regulador de la relació de treball.

5. La autonomia de la voluntat.

5.1 Manifestacions de l'autonomia de la voluntat.

5.2. Principi d'irrenunciabilitat dels drets del treballador.

LLIÇÓ 4

APLICACIÓ DE LES NORMES LABORALS

1. Jerarquia de les normes laborals

2. Interpretació de les normes laborals i principi protreballador

3. Principis d'aplicació de les normes laborals

3.1 Concurrencia de normes i principi de norma més favorable

3.2 Successió temporal de normes i principi de condició més beneficiosa

3.3 Principi d'irrenunciabilitat dels drets del treballador (remissió).

LLIÇÓ 5

ADMINISTRACIÓ LABORAL

1. Intervenció administrativa a l'àmbit laboral.

2. Organització i competències

2.1 Estructura orgànica i funcional de l'administració laboral: central, perifèrica i institucional

2.2 Inspecció de Treball i de la Seguretat Social

2.3 Administració laboral de les Comunitats Autònomes

3. Potestat sancionadora: infraccions i sancions

LLIÇÓ 6

JURISDICCIÓ DE L'ORDRE SOCIAL

1. L'ordre jurisdiccional social

2. Procés laboral

2.1 Configuració: principis i parts

2.2 Actes d'evitació

2.3 Inici, desenvolupament i finalització

3. Mitjans d'impugnació

LLIÇÓ 7

SUBJECTES DEL CONTRACTE DE TREBALL

1. El treballador

1.1 Concepte i tipologia

1.2 Pluralitat subjectiva: contracte de grup

2. L'empresari

2.1 Concepte i tipologia

2.2 L'empresa i el centre de treball

2.3 Grup d'empreses

LLIÇÓ 8: EL DRET DE LLIBERTAT SINDICAL

1. Concepte

2. Fonts. Configuració constitucional de la llibertat sindical i desenvolupament legislatiu

3. Manifestacions. Llibertat sindical individual i col·lectiva

4. Àmbit subjectiu: inclusions, limitacions i exclusions

5. Contingut. Dret d'afiliació, dret de no afiliació, dret d'activitat sindical

LLIÇÓ 9: EL DRET DE LLIBERTAT SINDICAL COL·LECTIVA. EL SINDICAT

1. El sindicat: concepte, funcions i tipologia

2. Règim jurídic del sindicat. Finançament

3. Pluralitat sindical i representativitat

3.1 La representativitat sindical: concepte i Criteris de medició

3.2 Graus de representativitat i competències

LLIÇÓ 10: EL DRET D'ASSOCIACIÓ EMPRESARIAL

1. Fonament constitucional i desenvolupament normatiu

2. Les associacions empresarials

2.1 Concepte, funcions i tipologia

2.2 Règim jurídic i finançament

2.3 Representativitat: concepte, criteris de medició, graus i competències

Metodologia

El centre del procés d'aprenentatge és el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir.

El desenvolupament de la docència de l'assignatura i de la formació de l'estudiant es fonamenta en les següents activitats:

1. Activitats dirigides:

1.1 Classes magistrals: on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria i seu el marc jurídic normatiu i jurisprudencial. Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant i estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

1.2. Classes pràctiques: on els estudiants, en grups més reduïts, analitzen i resolen juntament amb el professor casos pràctics prèviament elaborats. Amb caràcter general els casos s'elaboraran a classe tot i que en alguns supòsits la seva preparació es farà per escrit abans de la classe. La base del treball pràctic és la comprensió i aplicació crítica de la normativa i jurisprudència relacionades amb el contingut essencial explicat a les classes teòriques.

2. Activitats supervisades:

Es tracta d'activitats que els estudiants desenvoluparan en aula, amb la supervisió i suport del professor. Es tracta de l'elaboració d'algun supòsit pràctic en aula, d'algunes fitxes de sentències i/o normativa o bé de la realització d'esquemes d'alguns epígrafs de l'assignatura.

3. Activitats autònomes:

3.1. Elaboració de documents d'activitats pràctiques: que seran lliurades i analitzades a l'aula (vegeu activitats dirigides 1.2). Es tracta de casos pràctics proposats amb l'antelació suficient pel professor, extret del llibre de pràctiques, o bé de l'elaboració de fitxes de jurisprudència, normativa o de pel·lícules o altres documents.

3.2. Cerca de bibliografia i jurisprudència instrumental per a la resolució dels casos pràctics. En algun o alguns casos els estudiants hauran de fer la cerca autònoma de la documentació

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	27	1,08	6
Classes pràctiques	13	0,52	6, 7, 8, 10
Tipus: Supervisades			
Elaboració de fitxes i de pràctiques en aula	5	0,2	4, 8, 10
Tipus: Autònomes			
Cerca de documentació i bibliografia	5	0,2	7, 10
Estudi	50	2	3, 6, 7, 10
Lectura de textos	24	0,96	6, 7, 10

Redacció de treballs	15	0,6	7, 10
----------------------	----	-----	-------

Avaluació

SISTEMA D'AVALUACIÓ DE L'ADQUISICIÓ DE LES COMPETÈNCIES. QUALIFICACIÓ DE L'ASSIGNATURA.

1. SISTEMA D'AVALUACIÓ: combina l'avaluació continuada de les classes pràctiques i la resolució d'un examen final

1.1 Avaluació continuada de les classes pràctiques.

Es faran quatre unitats pràctiques avaluables al llarg del curs. L'avaluació positiva de les pràctiques requereix la realització i superació de TRES UNITATS PRÀCTIQUES AVALUABLES.

Cada unitat pràctica es desenvoluparà en principi en dues sessions (una sessió cada setmana) i requerirà una assistència regular al llarg del curs. Una primera sessió serà de preparació, en la qual l'alumnat haurà d'haver elaborat el desenvolupament teoricopràctic de la matèria objecte d'estudi, per al seu debat i resolució d'exercicis a l'aula. Una segona sessió que consistirà en l'AVALUACIÓ de la unitat pràctica, mitjançant la resolució d'un cas pràctic i/o de preguntes curtes o de tipus test sobre la matèria treballada. En funció del desenvolupament del calendari i de la complexitat alguna unitat pràctica es podria realitzar en tres sessions, el que en algun cas inclourà la projecció d'una pel·lícula.

Cada unitat pràctica evaluable exigeix una dedicació orientativa de 15 hores de treball de l'alumne, a més del temps de presencialitat a l'aula.

1.2 Examen final.

Només es podrà realitzar si s'ha superat l'avaluació continuada. Consistirà en la resolució de cinc preguntes de desenvolupament, cadascuna corresponent a un o més epígrafs i/o subepígrafs del contingut de l'assignatura.

Cadascuna de les preguntes de l'examen es qualificarà de 0 a 10 punts. La qualificació de l'examen s'obtindrà de la mitjana corresponent. Pel que fa a les preguntes d'examen n'hi haurà:

-tres de desenvolupament, cadascuna corresponent a un o més epígrafs i/o subepígrafs del contingut de l'assignatura.

-dues preguntes curtes. La matèria susceptible de ser preguntada en format de pregunta curta es limita als següents epígrafs del programa: Tema 1, epígrafs 2 i 3; Tema 7, epígraf 2; Tema 8, epígrafs 4 i 5; Tema 9, epígrafs 2 i 3. Aquesta designació de temes susceptibles de ser preguntats en format de pregunta curta no els exclou de ser preguntats en format de pregunta de desenvolupament.

Cadascuna de les preguntes de l'examen es qualificarà de 0 a 10 punts. La qualificació de l'examen s'obtindrà de la mitjana resultant de la puntuació total obtinguda dividida entre cinc.

1.3 Qualificació de l'assignatura amb el sistema d'avaluació continuada i examen final

La puntuació obtinguda en l'avaluació continuada de les pràctiques tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura.

La puntuació de l'examen tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura.

Quan s'hagi superat l'avaluació continuada i s'hagi obtingut un mínim de 4 punts sobre 10 a l'examen, la qualificació final de l'assignatura s'obtindrà fent la mitjana corresponent. L'assignatura s'aprovarà amb l'obtenció d'una mitjana mínima de 5 sobre 10.

Atenció:

1) Quan la qualificació de l'examen sigui inferior a 4 la nota final serà suspens.

2) L'obtenció d'una qualificació inferior a 2 en una o més preguntes de desenvolupament l'examen comportarà una qualificació de suspens.

2. SISTEMA DE REAVALUACIÓ: l'adquisició de les competències s'avalua mitjançant la realització d'un examen

2.1 Reavaluació alumnat amb avaluació continuada de pràctiques superada, que no s'ha presentat o ha suspès l'examen final. Podrà fer un examen de reavaluació, amb els mateixos criteris aplicables a l'examen d'avaluació.

2.2 Reavaluació alumnes que no han realitzat o no han superat el sistema d'avaluació continuada de les pràctiques.

Es realitzarà un examen teoricopràctic que constarà de dues parts:

a) Una part teòrica que consistirà en la resolució de cinc preguntes de desenvolupament, cadascuna corresponent a un o més epígrafs i/o subepígrafs del contingut de l'assignatura. Cada pregunta es puntuarà de 0 a 10 punts i la nota s'obtindrà de la mitjana corresponent. Aquesta part de l'examen tindrà un valor del 50% de la nota.

b) Una part pràctica que consistirà en la resolució convenientment fonamentada en dret, d'un supòsit pràctic amb el contingut temàtic corresponent a la matèria objecte d'examen. Per a la resolució d'aquesta part s'haurà de disposar, com a material de suport, d'un repertori normatiu de Dret del Treball. Aquesta part de l'examen tindrà un valor del 50% de la nota.

La qualificació final de l'examen s'obtindrà fent la mitjana de la puntuació obtinguda en les dues parts.

L'assignatura s'aprovarà quan s'hagin superat independentment cadascuna de les dues parts de l'examen teoricopràctic.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita	50 per 100 de la nota/100 per 100 de la nota (si no s'ha fet pràctiques per curs)	2	0,08	1, 3, 5, 6, 7, 9, 10
Realització de pràctiques en classe presencial	50 per 100 de la nota	9	0,36	2, 4, 8, 10, 11

Bibliografia

Bibliografia general:

- Compendio de Derecho del Trabajo (Tomo I - Fuentes y Relaciones colectivas): Albiol Montesinos, I., Camps Ruiz, L.M., López Gandía, J. i Tomás Sala Franco. València, Tirant lo Blanch, última edició
- Compendio de Derecho del trabajo (Tomo II - Contrato Individual): Albiol Montesinos, I., Camps Ruiz, L.M., López Gandía, J. i Tomás Sala Franco. València, Tirant lo Blanch, última edició
- Curso de Derecho del Trabajo: Ramírez Martínez, J.M., García Ortega, J., Goerlich Peset, J.M., Pérez de los Cobos, F. i Sala Franco, T. València, Tirant lo Blanch, última edició
- Derecho del Trabajo: Alonso Olea, M., Casas Baamonde, M.E. Madrid, Civitas. Última edició
- Derecho del Trabajo: Martín Valverde, A., Rodríguez-Sañudo, F. i García Murcia, J. Madrid, Tecnos, última edició
- Derecho del Trabajo: Montoya Melgar, A. Madrid, Tecnos, 2007
- Derecho del Trabajo: Palomeque López, M.C. Madrid, Centro de Estudios Ramon Areces, última edició

Bibliografia classes pràctiques:

- PÉREZ AMORÓS, F. i SOLÀ MONELLS, X. (Dirs.): Materials per a l'aprenentatge del Dret del Treball (Adaptats a l'Espai Europeu d'Educació Superior) 4ª Edició, Col·lecció Materials número 193, Servei de Publicacions de la UAB, última edició

Es pot consultar en el llibre de pràctiques una bibliografia específica per a cada matèria.

Normativa:

- Legislación social básica. Ed. Civitas, última edició
- Legislación laboral y de Seguridad Social. última edició
- Legislación laboral y de Seguridad Social. última edició

Enllaços web:

<http://www.empleo.gob.es/index.htm> Ministeri de Treball i Immigració.

www20.gencat.cat/portal/site/treball Departament d'Empresa i Ocupació (Generalitat de Catalunya)

www.ilo.org. Organització internacional del treball.

www.westlaw.es. Base de dades westlaw.